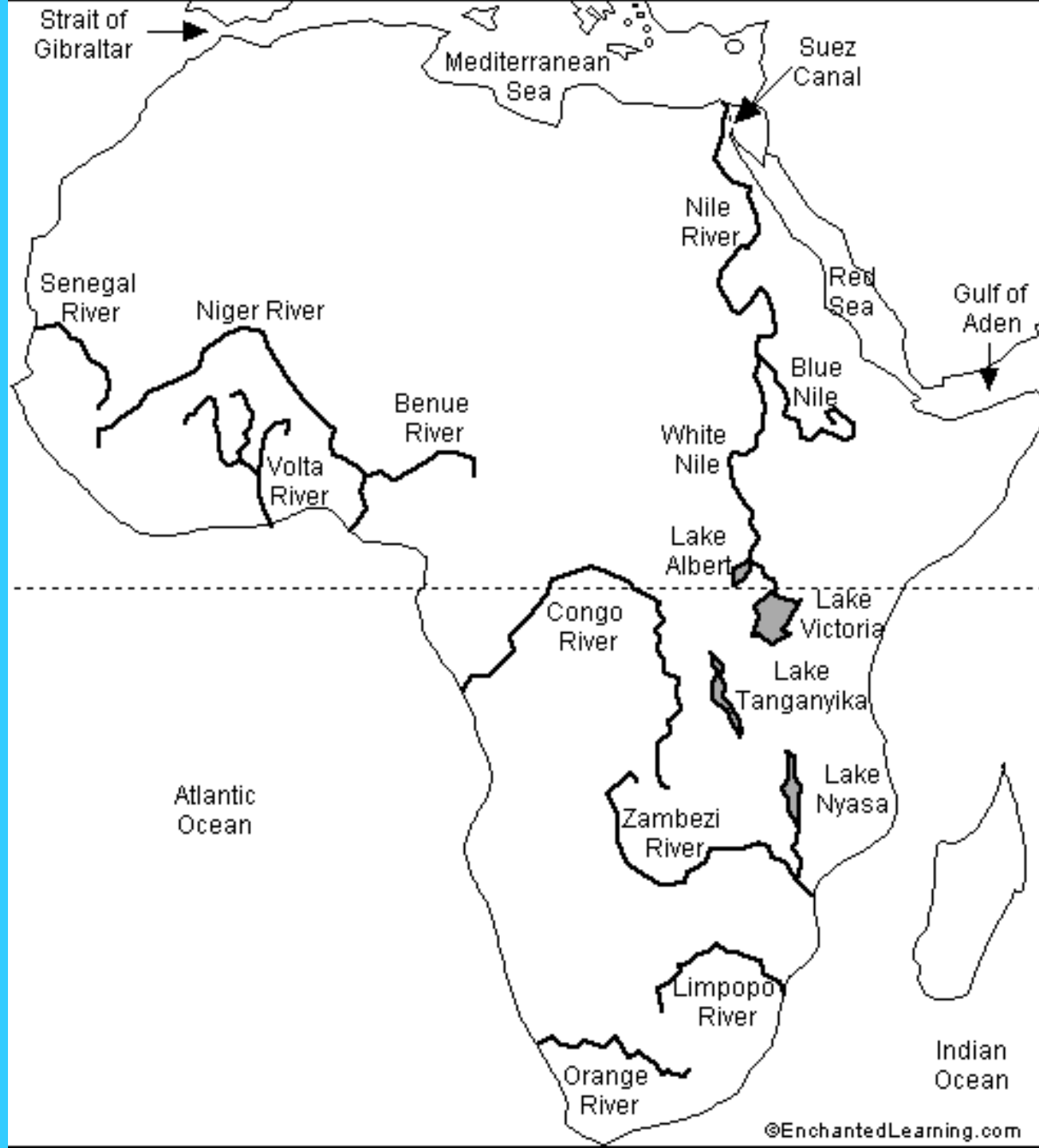




**VODSTVO**

# Riečna sieť a jazerá

- rieky často netečú priamo k moru
- nepravidelné odtokové pomery a tvary riečnej siete
- vodný režim ovplyvňujú hlavne rozdiely medzi zrážkovými úhrnmi ekvatoriálnych oblastí a suchými trópmi
- 1/3 územia je bezodtoková
- Efemérne toky – vádí

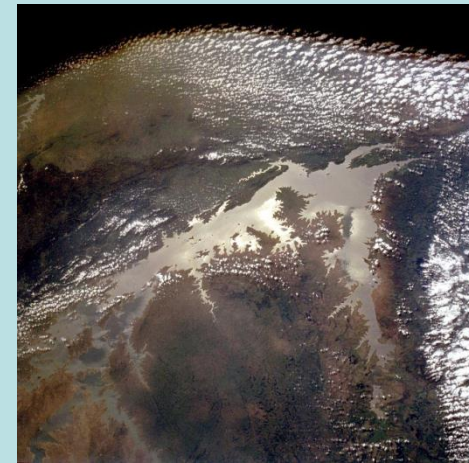




# Úmorie Atlantického oceánu

bez Stredozemného mora\*

- viac ako tretina Afriky odovzdáva svoje vody Atlantickému oceánu\*
- Kongo je druhá najvodnatejšia rieka sveta so 41 400 m<sup>3</sup>/sek.
- Niger na svojom rozsiahlom povodí a 4 160 km dlhom toku zbiera vody omnoho menej, lebo jeho stredný tok zasahuje hlboko do suchej saharskej oblasti.
- Volta vzniká sútokom Bielej, Čiernej a Červenej Volty
  - [Jazero Volta](#) je plochou najväčšou vodnou nádržou na svete, objemom vody štvrtou najväčšou
- Senegal, Orange, Cuanza



# Úmorie Stredozemného mora

- jediný africký veľtok, ktorý odovzdáva svoje vody Stredozemnému moru, je Níl
- s Kagerou je to druhý najdlhší tok sveta (6 671 km)
- na stredom toku sa nachádza 6 kataraktov



- viacero menších tokov v oblasti Atlasu



# Úmorie Indického oceánu

- najväčší veľtok Zambezi
- Viktóriine vodopády (130 m)
- mohutné vodné diela
- v niektorých rokoch sa povodie Zambezi spája s inak bezodtokovou oblasťou Okavango



- Limpopo, Džuba (s prítokom Šebeli)

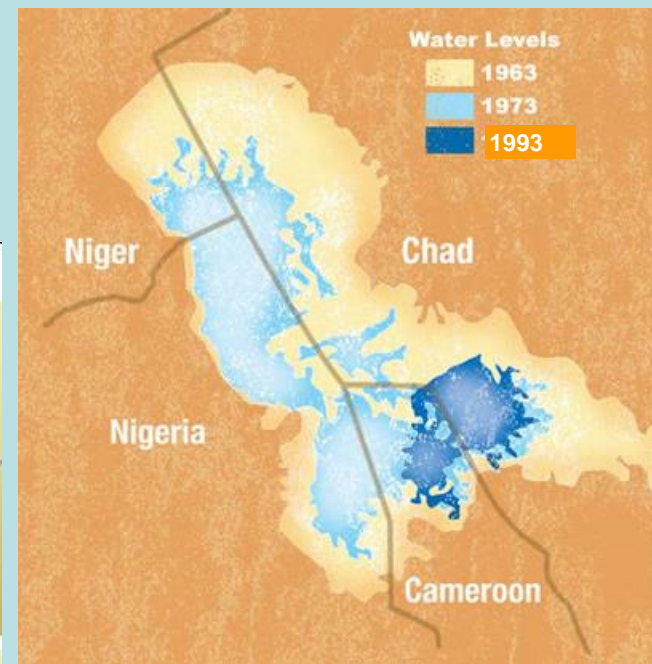
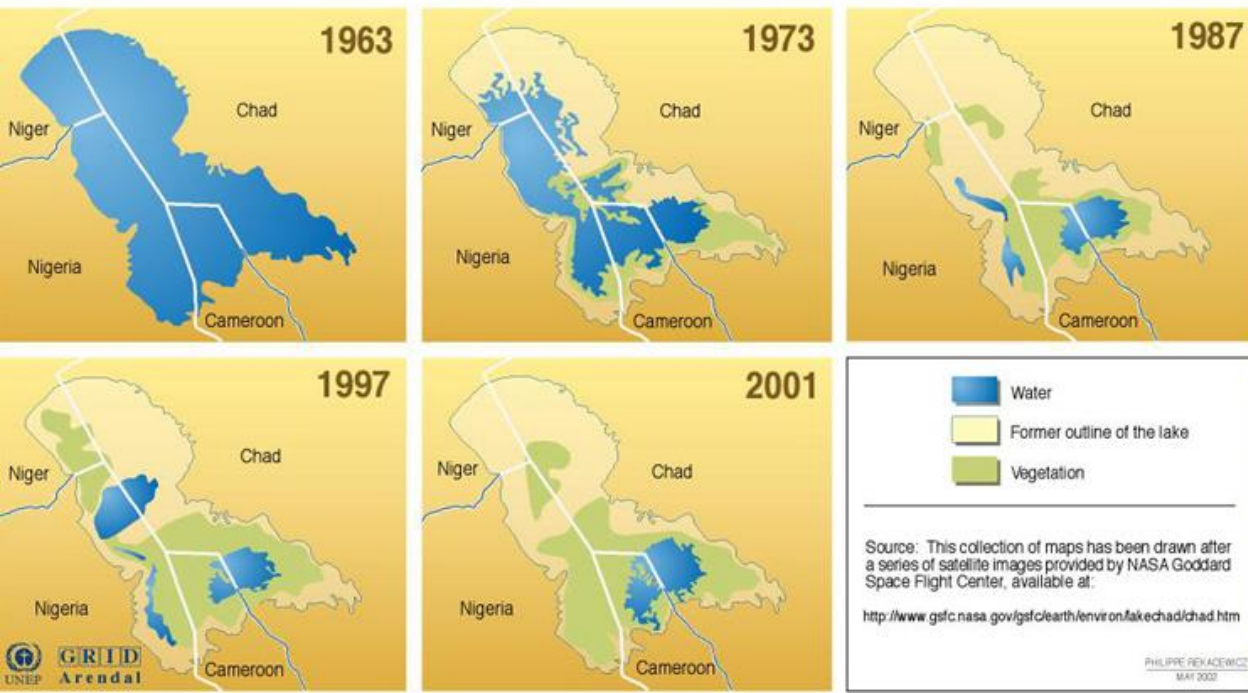




# Bezodtokové oblasti

- tvoria rozsiahle územia (v púštnych oblastiach)
- Okavango
- Čadské jazero so svojimi prítokmi tvorí *najväčšiu bezodtokovú oblasť* Afriky
  - Šarí – 90 % vodných zdrojov jazera; prítok Logone
  - Yobe

The Disappearance of Lake Chad in Africa



# Veľké africké jazerá



Biely Níl

Albertovo j.

Edwardovo j.

Viktoriino j.

Kivu

Tanganika

Shire -> Zambezi

Malawi

Okrem Viktóriinho jazera sa všetky nachádzajú vo **Východoafrickej priekopovej prepadline**





# PODNEBIE

- najteplejší svetadiel
- výmena a zmeny tlaku vzduchu nad pevninou a oceánom
- reliéf
- morské prúdy
- prúdenie vzduchu



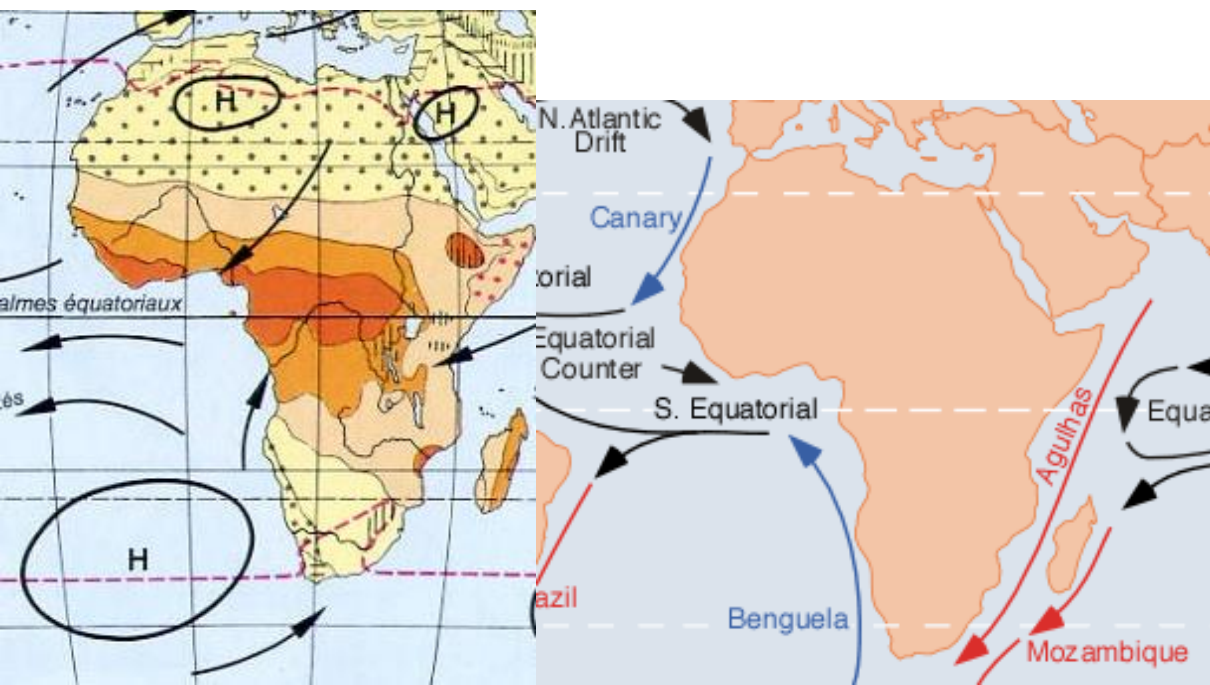
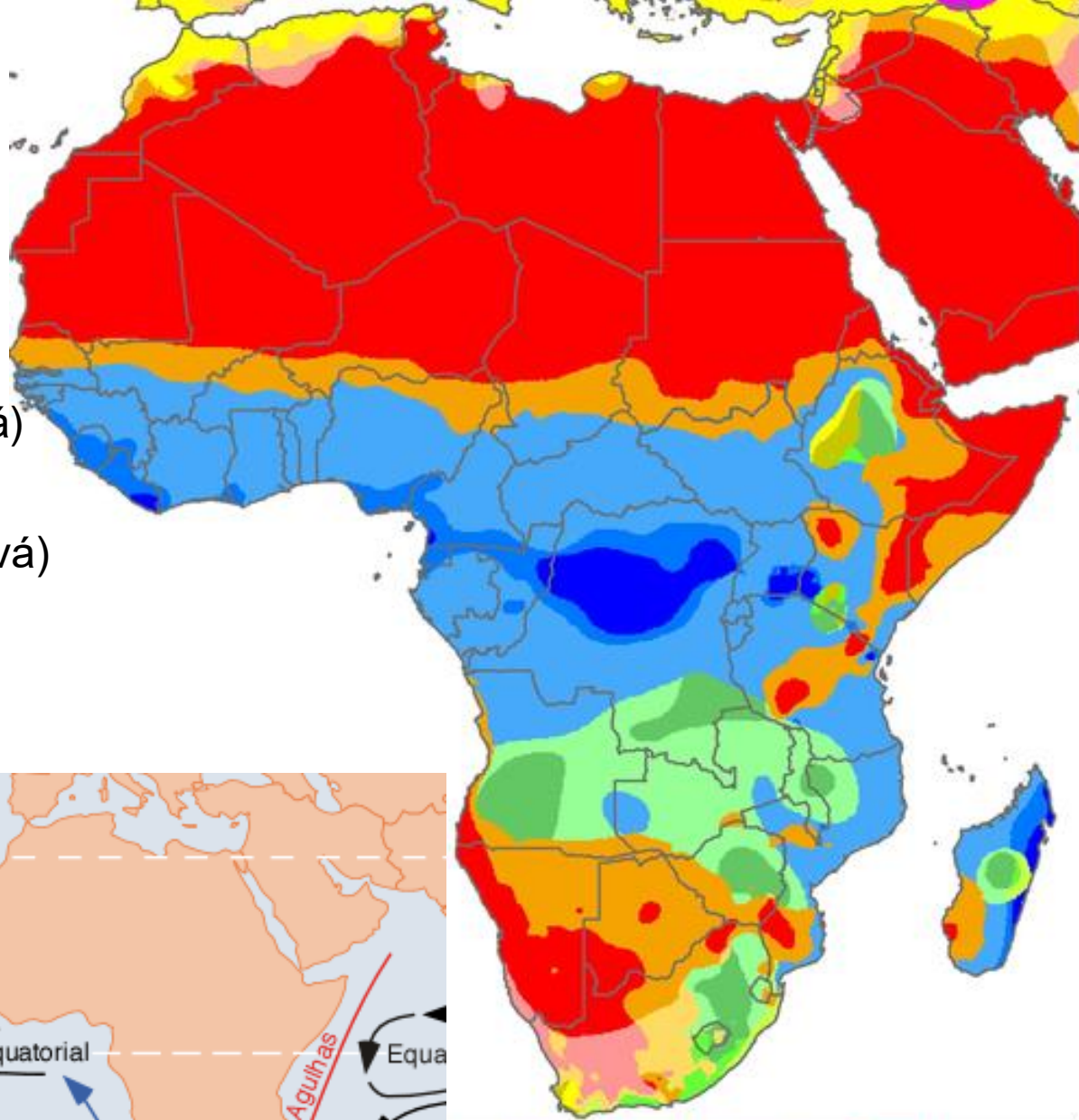
1a. Tropická klíma  
(púštna, tropická suchá, arídna)

1b. Tropická klíma  
(polopúštna, semiarídna)

2. Subekvatoriálna klíma  
(tropická prechodná, monzúnová)

3. Ekvatoriálna klíma  
(rovníková, tropická vlhká, dažďová)

4. Subtropická a mierna klíma



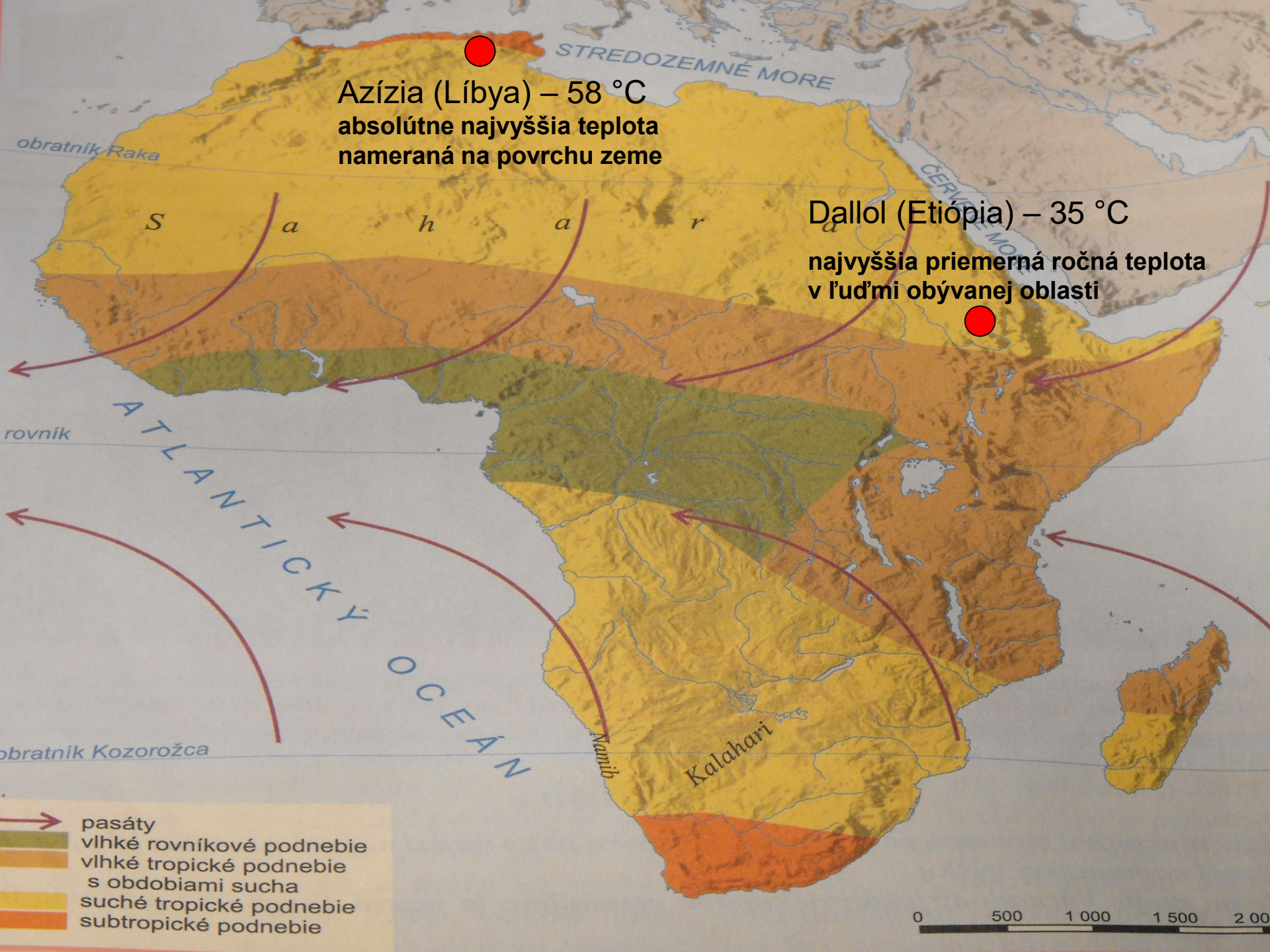
aktuálne prúdenie vetera

teplota morí

# Podnebné pásma

- **Ekvatoriálne** (tropické vlhké, rovníkové)
  - vysoké teploty, vysoký úhrn zrážok
    - bujná vegetácia v dažďových pralesoch (množstvo druhov rastlín a živočíchov, nachádzajú sa tu vzácne dreviny sú bez letokruhov, zo živočíchov prevládajú plazy, hmyz opice vtáctvo), pôdy – červenozeme (obsah Fe)
- **Subekvatoriálne** (tropické prechodné)
  - striedanie obdobia dažďov a sucha, vysoká teplota s malými výkyvmi
    - oblasť saván, vegetácia je prevažne krovinatá, trávnaté porasty a stromy s daždnikovou korunou (udržujú vlahu v koreňovom systéme), pôdy červenozeme a žltozeme, najväčšia pestrosť živočíchov – šelmy, antilopy, zebry, pštrosy, a pod.
- **Tropické** (tropické suché)
  - suché podnebie a minimum zrážok, vysoké teploty a teplotné výkyvy
    - povrch tvoria púšte a polopúšte – piesčité, štrkovité a kamenisté (v závislosti od typu púšte aj typ pôdy) život sústredený do okrajových častí alebo do oáz, zo živočíchov – ťavy, škorpióny, chrobáky, plazy, hyeny a pod.
- **Subtropické**
  - pobrežie Stredomoria + južný okraj Afriky, letá sú suché a horúce a zimy sú mierne teplé a vlhké
    - z rastlín dominuje korkový dub (Atlas), figovníky, vinná réva, olivy, citrusy, zo živočíchov ťavy, somáre, kozy a pod., pôdy sú hnedé lesné prípadne piesočnaté
- **Mierne**
  - *vyskytuje sa len na malom území v hornatej časti južnej Afriky, ročný a denný chod klímy podobný našej, len v opačnom poradí*
    - *uvádzajú ho len niektoré klasifikácie, vhodnejšie je hovoriť o subtropickom horskom podnebí*

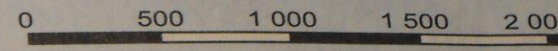




Azízia (Líbya) – 58 °C  
absolútne najvyššia teplota  
nameraná na povrchu zeme

Dallol (Etiópia) – 35 °C  
najvyššia priemerná ročná teplota  
v ľuďmi obývanej oblasti

- pasáty
- vlhké rovníkové podnebie
- vlhké tropické podnebie s obdobiami sucha
- suché tropické podnebie
- subtropické podnebie





# PÔDY

- málo úrodné
- pri úrodných je vysoká hustota zaľudnenia
  - nadmerné využívanie pôdy
- dezertifikácia
  - zhoršenie kvality vyprahnutej, polosuchej a polovlhkej pôdy





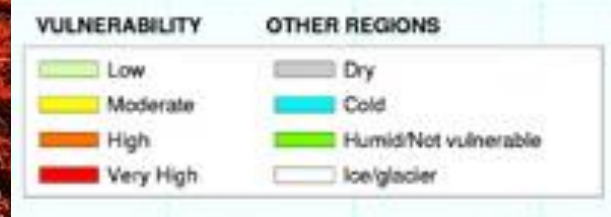
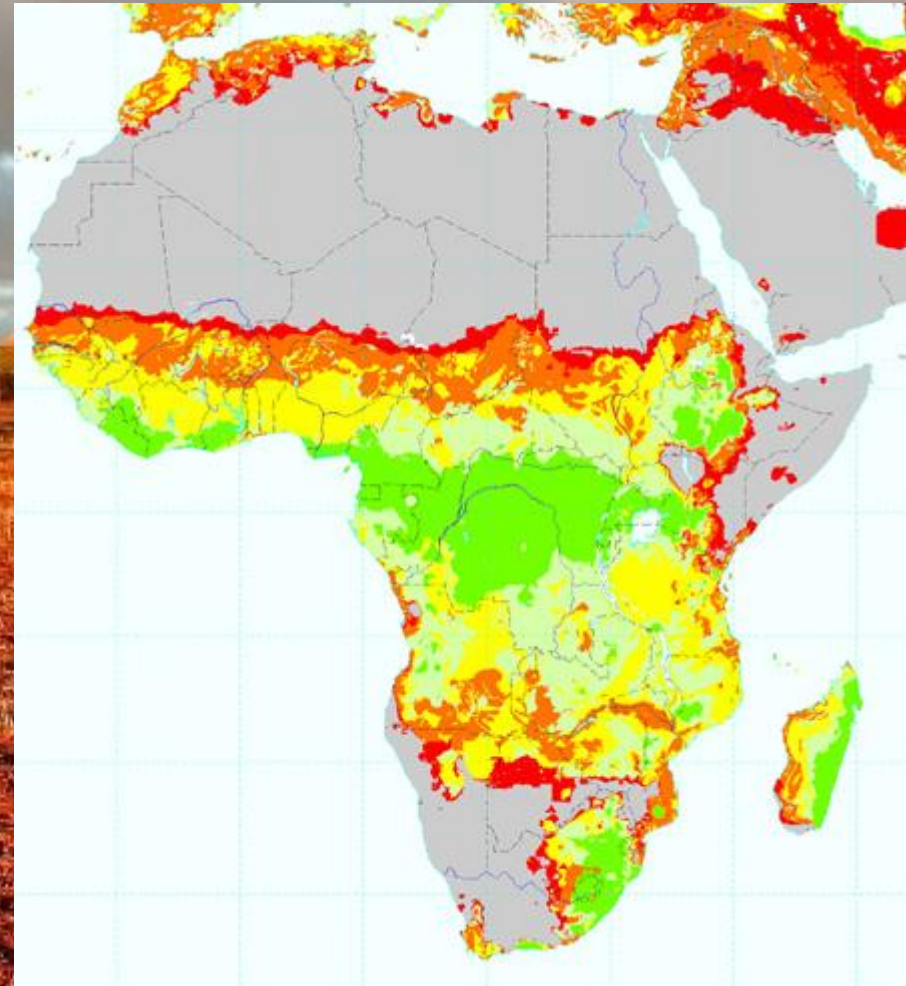
# PÔDY

- pestrú skladbu pôdných typov môžeme rozdeliť do niekoľkých hlavných skupín:
- púštne pôdy (*nevyvinuté pôdy, litozeme*)
  - charakteristické obsahom piesku alebo štrku, v hlinitých púšťach aj hlíny, často na nich prebieha proces dezertifikácie; žiaden alebo len minimálny humusový horizont
- gaštanové pôdy
  - vznikajú na suchých nízkotrávnatých stepiach, susedia s púštnymi pôdami, plytký humusový horizont
- čierne pôdy
  - lokálny výskyt južne od gaštanových pôd (od Sudánu smerom na západ až k ohybu rieky Niger a po Ghanu, menšie územia aj v Zambii, Zimbabwe či JAR), bohaté na humus a uhličitany, často znehodnocované extenzívnym poľnohospodárstvom
- červenozeme a červeno-žlté pôdy
  - v ekvatoriálnych a subekvatoriálnych oblastiach, prebieha feritizácia a feralitizácia; pokryté pralesmi a savanami; kyslé, chudobné na živiny, využívané na pasienky
- hnedozeme
  - na pobreží severnej a južnej Afriky



# PÔDY

- ohrozenie suchom





# BIOGEOGRAFIA



- Hlavné bioklimatické oblasti Afriky



- 1. subtropické pásmo

- na severnom a južnom okraji Afriky
  - viac zrážok na J – pestrejšie zloženie
- rastlinstvo: citrusy, olivy, vinič
- živočíšstvo: puma, leopard, paovce, opice, kapybara, korytnačka, orol, sokol



- 2a. tropické pásmo – oblasť púští a polopúští

- v okolí obratníkov
  - raka: Sahara
  - kozorožca: Namib, Kalahari
- rastlinstvo: kaktusy, sukulenty
- živočíšstvo: hmyz, plazy, pštrosy, hlodavce, púštna líška (fenek)





## • 2b. Tropické pásmo – oblasť saván

- niekoľko stupňov južne a severne od rovníka
- smerom k rovníku vzrastá množstvo zrážok
  - stále je však malé
- rastlinstvo: trávny, baobaby, akácie
- živočíšstvo:
  - bylinožravé: zebry, byvoly, antilopy, žirafy, pakone, slony, nosorožce
  - mäsožravé: levy, leopardy, hyeny



- 3. Subekvatoriálne pásmo – oblasť *subekvatoriálnych* lesov (obdobia sucha/dažd'ov)

- zrážky v období monzúnov (keď je u nás leto)
- biosféra sa prispôsobuje suchu
  - rastliny zhadzujú listy
  - živočíchy dokážu za vodou ďaleko putovať



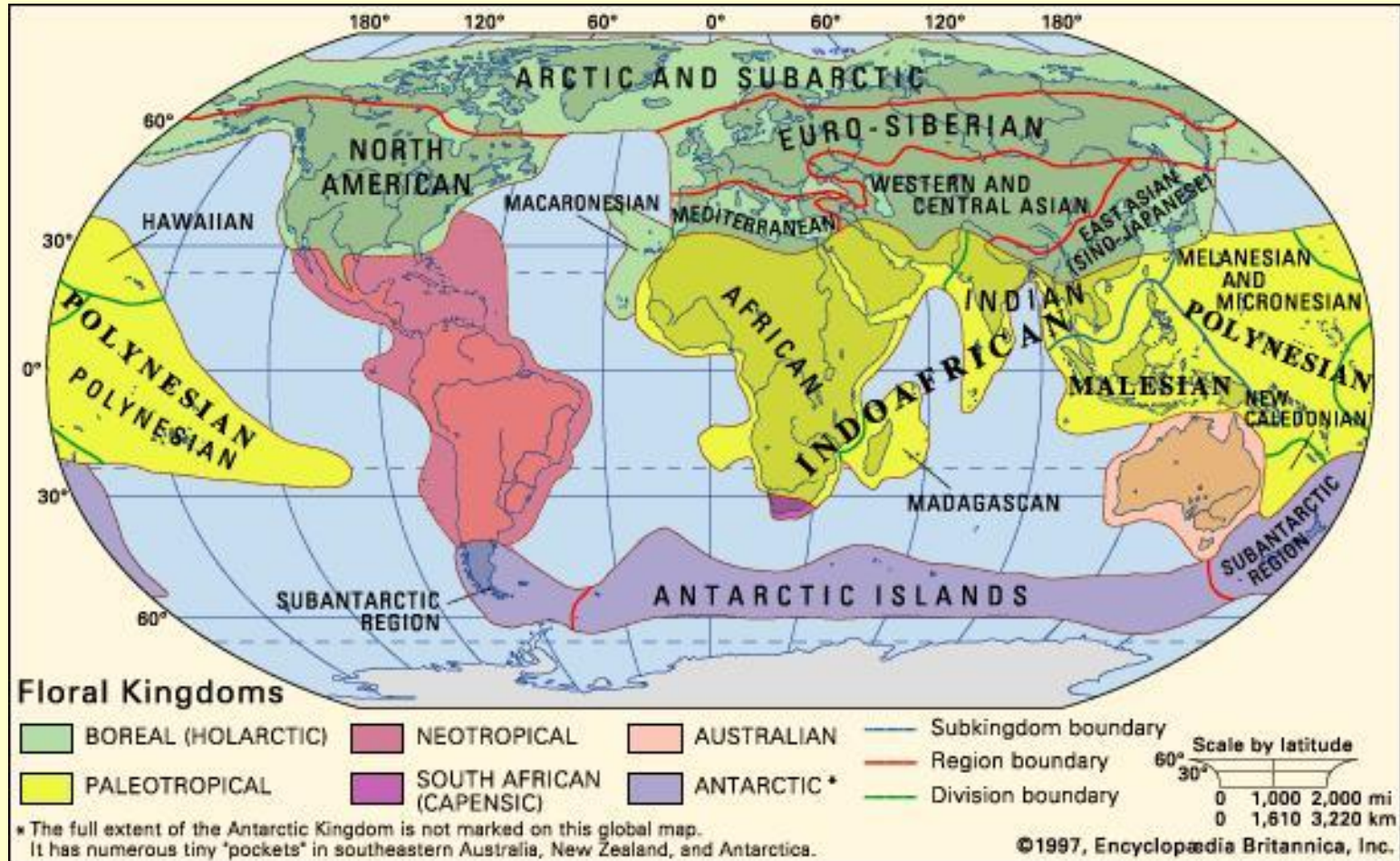
- 4. Ekvatoriálne pásmo – oblasť ekvatoriálnych dažd'ových lesov

- úzky pás okolo rovníka
- vlhko a teplo
- stromy bojujú o svetlo
  - sú veľmi vysoké
- veľmi pestré rastlinstvo i živočíšstvo
- rastlinstvo: o. i. mahagón
- dravé vtáky, tukany, papagáje, leopardy, opice, hady, žaby, termity





# Floristické oblasti

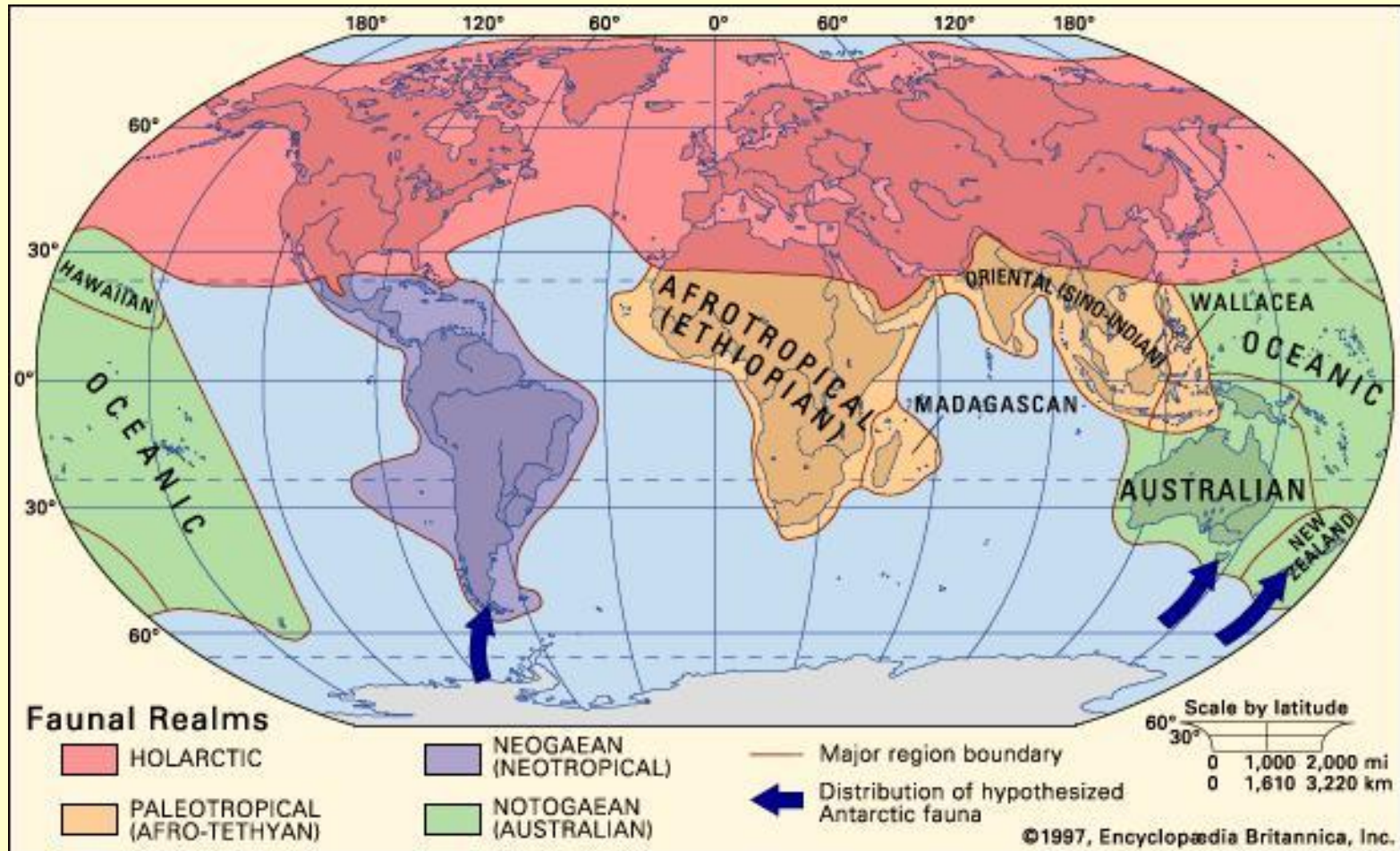


holarktická – stredomorská

paleotropická – africká

kapská

# Faunistické oblasti



holarktická  
afrotropická (etiópska)



• KONIEC 😊

